Informatiebijeenkomst zonnepark zandwinplas bij Ubbena op 16 mei 2022

Aanwezig:		
H. van der Lans	M. Thomas	K. Dekker (wethouder)
M. Dodde	T. van den Berg	E. Veldman (gemeente)
H. Nijboer	H. Bremmer	G. Lindeman (gemeente)
B. van Wierst	S. de Jong	T. Beens (gemeente)
H. Heidinga	G. Wilts	T. Verloop (energiecoöperatie)
E. Schoon	B. Verhoef	P. Bijlsma (Adamant)

Bij aanvang was er verwarring over de vorm van de avond. Uiteindelijk is besloten de avond in te vullen als een informatieavond met een gezamenlijk gesprek tussen omwonenden, gemeente en ontwikkelaars. Waarbij de ontwikkelaars startten met een toelichting op het plan en de stand van zaken.

Verslag
Dhr. Verloop legt uit wat Energiecoöperatie duurzaam Assen (EdA) doet. En wat het verschil is tussen zon-op-land en zon-op-dak. EdA werkt ook aan zon-op-dak projecten. Zon-op-dak is hun eerste prioriteit, maar is moeilijker te verwezenlijken dan zon-op-land. Dhr. Verloop legt uit hoe dit zit en waarom zon-op-land wat eenvoudiger is.

Vraag: elke provincie in Nederland heeft de opdracht om een hoeveelheid op te wekken. Compenseert dit bijvoorbeeld de andere mogelijke locaties? Meneer verwijst naar de verkenning langs de A28.
Antwoord: dit is geen compensatie van de verkenning langs de A28. Wethouder Dekker legt uit wat onze ambities binnen de RES zijn. Om de ambities uit te voeren hebben we in 2018 een beleidskader ‘zonneparken in Assen ’vastgesteld. Maar de opgaven worden nog veel groter, omdat de vraag aan energie vele malen groter is dan waar vooralsnog vanuit wordt gegaan. Er komt nog een enorme opgave voor hernieuwbare energie bij.

Dhr. Van der Lans geeft een aanvulling over het beleidskader: het beleidskader is hier (café Hingstman, red.) ook begonnen (in 2018). Niet alle locaties in het beleidskader zijn zonder discussie op de kaart gekomen. Zo was over deze locatie discussie binnen de werkgroep die zich bezig heeft gehouden met het beleidskader. (De werkgroep bestond uit bewoners van Assen, EdA, de Natuur- en Milieufederatie Drenthe en gemeente, red.)

Verder merkt hij op dat hij nog niks gehoord heeft over het besparen van energie. Wethouder Dekker legt uit dat de gemeente ook daar mee bezig is en verwijst naar een lopend project waarbij wij energieadviezen geven aan 5000 adressen. Deze adviezen zijn gericht op het besparen van energie. Verder wordt gewerkt aan nieuw beleid dat gericht is op het besparen van energie door bewoners en bedrijven.

Adamant Solar licht het plan toe en legt uit wat de beweegredenen zijn geweest voor Trip-Popken om een ontwikkelaar te vragen om voor deze locatie een drijvend zonnepark te ontwikkelen. Voor Adamant Solar is dit het tweede drijvende zonnepark. Ze hebben eerder een vergelijkbare ontwikkeling gedaan in Middenmeer (NH).

De zuidelijke en noordelijke plas worden gepacht door de ontwikkelaars. Het was de bedoeling om op beide plassen zonnepanelen te leggen. Na gesprekken met omwonenden is besloten de noordelijke plas met rust te laten. Hier vindt al een lange tijd geen zandwinning plaats en heeft daardoor een natuurlijke waarde gekregen.

Ca 60% van de zuidelijke plas wordt bedekt met zonnepanelen. Rondom de zonnepanelen worden floatlands geplaatst om minder zicht op de zonnepanelen te krijgen. In de panelen komt een afbeelding van een klassiek vliegtuig. Dat is een verwijzing naar een vliegveldje dat begin 1900 ten noorden van de plas heeft gelegen. Op de gangpaden tussen de panelen op het water worden de omvormers geplaatst. De transformatoren worden gesitueerd op een centrale locatie aan de noordoostkant van de zuidelijke plas.

Dhr. Verloop legt uit dat, vrij laat in het traject, Trip-Popken heeft besloten de zandwinning voort te zetten tot 2030 (einde vergunning). De zandwinning vindt niet plaats op de plekken van de zonnepanelen. De zandwinning heeft daarom geen gevolgen voor het zonnepark zelf. Het heeft wel consequenties voor de fasering waarin de landschappelijke inpassing wordt uitgevoerd. Aan de hand van een tekening laat dhr. Verloop zien wat ze wel kunnen aanleggen en wat later aangelegd wordt.

Vraag: stopt de zandwinning na 2030? Of kan hij opnieuw verlengen.
Antwoord: dhr. Verloop denkt dat ze stoppen na 2030, maar weet dit niet zeker. Wethouder Dekker zegt toe dat we hier achteraan gaan. **Gemeente gaat in overleg met de provincie om hier duidelijkheid over te krijgen.**

Dhr. Van der Lans geeft aan dat vragen hierover nooit beantwoord zijn. Hij maakt zich zorgen dat er eventueel extra grond wordt aangekocht voor uitbreiding van de zandwinning. Dhr. Verloop geeft aan dat de ontwikkelaars hier verder geen invloed op hebben en hier ook onaangenaam verrast door waren.

Dhr. Bijlsma licht de floatlands toe en laat aan de hand van plaatjes en een tekening zien hoe dat eruit ziet. Het idee van de floatlands is niet nieuw, maar de floatlands zijn nog niet eerder gebruikt bij drijvende zonneparken. Daarmee is dit een experiment. Dhr. Van der Lans merkt op dat de floatlands ook nadelen kunnen hebben. Omdat ze invloed hebben op de zoninstraling en watercirculatie.

Vraag: welke invloed hebben de floatlands?
Antwoord: Het idee van de floatlands is niet nieuw. Daarom weten we dat dit wel insecten en vissen aantrekt. Maar de waterkwaliteit zal ook veranderen. Daarvoor zijn te weinig gegevens beschikbaar. De ontwikkelaars denken dat dit een positieve invloed heeft, maar het blijft een experiment.

Vraag: wie is verantwoordelijk voor het onderhoud van het bosperceel.
Antwoord: Popken blijft verantwoordelijk voor het onderhoud van het bosperceel.

Vraag: Wanneer wordt het historische wandelpad aangelegd?
Antwoord: Dat wordt gedaan nadat Popken stopt met de zandwinning.

Een omwonende geeft aan dat het terrein nu afgesloten is in verband met de zandwinning. Dhr. Verloop legt uit dat het wandelpad in een gedoogconstructie toegankelijk zal zijn. Het wandelpaadje wordt bedoeld voor de directe omwonenden en niet om wandelaars van buiten de omgeving te trekken. De directe buren van de plas willen geen aantrekkende werking en zijn nu bang dat er veel mensen afkomen op het wandelpad.

Dhr. Bijlsma legt uit dat er in de eerste plannen sprake was van meer recreatie. In overleg met de omwonenden is dit afgezwakt naar een wandelpad. Vanuit omwonenden wordt aangegeven dat het onduidelijk is wat de bedoeling is van het wandelpad. **De ontwikkelaars moeten helderheid over het pad geven: wat is het doel van het wandelpad?**

Vraag: waarom wordt een pad aangelegd terwijl je de zonnepanelen niet kunt zien?
Antwoord: dhr. Verloop licht toe dat de floatlands niet alleen er komen om het zicht, maar ook ten behoeve van de natuurontwikkeling.

Dhr. Van der Lans geeft aan dat de floatlands niet eerder bekend waren. De ontwikkelaars geven aan dat dit al eerder is toegelicht en dat de floatlands ook in de ruimtelijke onderbouwing zijn opgenomen.

Vraag: wat is het effect van de panelen op het water.
Antwoord: hier is nog weinig over bekend. Wat tot nu toe bekend is, is dat de omstandigheden voor sommige soorten verslechteren, terwijl de omstandigheden voor andere soorten verbeteren. In Zwolle wordt nu 1,5 jaar onderzoek gedaan. Maar er zijn nog geen meetbare resultaten beschikbaar.

Vraag: wat zijn de voordelen van zonnepanelen op water?
Antwoord: De belangrijkste voordeel is het dubbel grondgebruik: zandwinning en energieopwek. Verder is er sprake van minder waterverdamping en een iets hoger rendement. Al zijn die laatste twee voordelen ondergeschikt in Nederland. Ook gaat een zonnepark in deze vorm niet ten koste van landbouwgrond.

Vraag: is het mogelijk om draaiende zonnepanelen op het water te leggen?
Antwoord: het systeem is erg kwetsbaar. Daarom zijn meedraaiende zonnepanelen niet geschikt voor op het water. De zonnepanelen worden oost-west neergelegd voor gelijkmatige opbrengst.

De ontwikkelaar heeft het volledige terrein gepacht. Het niet leggen van zonnepanelen op de noordelijk plas is voor de ontwikkelaar een behoorlijk compromis. Die plas wordt verder met rust gelaten. Popken blijft eigenaar.

Vraag: is het mogelijk dat er over drie jaar alsnog zonnepanelen worden geplaatst op de noordelijke plas?
Antwoord: De ontwikkelaar heeft geen plannen om over drie (of meer) jaar alsnog zonnepanelen te plaatsen op de noordelijke plas. Zolang zij het terrein pachten, komt daar geen zonnepark. De termijn van de pacht is 20 jaar met een mogelijke verlenging met 5 jaar. De termijn van omgevingsvergunning voor het zonnepark is 25 jaar.

Dhr. Bijlsma legt uit hoe de natuurtoets is voorbereid met een werkgroep. Er zijn drie bureaus gevraagd om een offerte te maken. De werkgroep heeft daar één bureau geadviseerd. Dat bureau gaat de toets gaat uitvoeren. De nulmeting wordt gestart als de omgevingsvergunning is verleend. Dit in verband met de hoge kosten van dit onderzoek. De omgevingsvergunning geeft de ontwikkelaar wat zekerheid over de uitvoering. Het onderzoek duurt minstens een jaar.

Vraag: Wat hebben we in Ubbena aan het natuuronderzoek?
Antwoord: Naar aanleiding van het onderzoek, worden er mogelijk mitigerende maatregelen genomen wanneer dat nodig blijkt.

Dhr. Bijlsma geeft aan dat ze eventuele mitigerende maatregelen uitvoeren binnen de financiële mogelijkheden: hier moet meer zekerheid over komen. Wethouder Dekker merkt op dat de financiële mogelijkheden geen beperking mogen zijn voor de uitvoering van de mitigerende maatregelen. Dit is een voorwaarde binnen de afspraken van de gemeente.

Dhr. Verloop legt uit hoe mensen financieel kunnen participeren. Men kan lid worden van de cooperatie of zelf participeren door het kopen van aandelen. Een groot deel van het zonnepark wordt gefinancierd door een bank. Maar de coöperatie moet ook zelf een deel financieren. Mensen kunnen daarom aandelen kopen. Op die aandelen zit een bepaald rendement. Een andere mogelijkheid is het afgeven van stroomcertificaten. Een soort voorfinanciering. Hierbij krijgen deelnemers korting op de stroomrekening.

Van de Netto-inkomsten van het coöperatieve deel (50%) van het park wordt 70% geïnvesteerd in de omgeving. Er wordt een omgevingsraad opgezet van omwonenden. Iedereen mag hieraan meedoen.

Vraagt/ opmerking: er wordt voorgesteld dat de beheersvereniging in Zeijen hierbij betrokken moeten worden.
Antwoord: bewoners bepalen zelf hoe ze dit inrichten.

Van de Netto-inkomsten van het coöperatieve deel (50%) van het park wordt 30% geïnvesteerd in nieuwe duurzaamheidsprojecten van de coöperatie. Het is nog moeilijk te zeggen om hoeveel geld dit gaat. Dit is afhankelijk van de subsidie.

Er wordt een (fictief) rekensommetje gemaakt: Stel de netto-opbrengst is zo'n € 125.000,- per jaar. De helft hiervan gaat naar de energiecoöperatie: € 62.500,- per jaar. Daarvan gaat 70% naar de omgeving. Dat is bijna € 44.000,- . Dhr. Bijlsma nuanceert dit door aan te geven dat dat de winst in het begin aanzienlijk lager zal zijn en dat dergelijke getallen pas aan de orde zijn als het park een aantal jaren in bedrijf is.

Vraag: welke invloed kunnen we uitoefenen binnen de energiecoöperatie.
Antwoord: Alle besluiten worden genomen in de ALV. Elk lid kan hierdoor invloed uitoefenen.

Vraag: Wat is het speelveld waarover bewoners invloed kunnen hebben?
Antwoord: Dat is heel breed. Eigenlijk alle onderwerpen waarmee de energiecoöperatie bezig is.
Vraag: Maar dat betekent ook dat mensen elders in assen ook zeggenschap hebben?
Antwoord: In zekere zin klopt dat. Maar bij alles wat er gebeurt met betrekking tot dit zonnepark, worden de omwonenden van het zonnepark betrokken. Lidmaatschap is voor iedereen. Ook mensen die geen stroom afnemen via de energiecoöperatie.

Vraag: Hoe zijn de verhoudingen? Wat gebeurt er met de gemaakte afspraken als één van de partijen zijn deel verkoopt?
Antwoord: Er is een projectBV opgericht met een aandeelhoudersovereenkomst. Als 1 van de partijen zich terugtrekt of zijn deel van het park verkoopt, moet de nieuwe partij zich houden aan de aandeelhoudersovereenkomst. Daarnaast moeten ze zich houden aan de omgevingsvergunning en de anterieure overeenkomst met de gemeente. De energiecoöperatie heeft het eerste recht van aankoop wanneer Adamant de aandelen van het projectBV besluit te verkopen.

Vraag: waarom is de anterieure overeenkomst niet openbaar?
Antwoord: Dat is niet gebruikelijk bij een anterieure overeenkomst. De gemeente zoekt uit of we de anterieure overeenkomst niet alsnog openbaar kunnen maken. Wat betreft dhr. Verloop mag dit openbaar gemaakt worden.

Vraag: Steeds meer bewoners hebben eigen zonnepanelen op de woning. Die worden op zeer zonnige daken nu al af en toe afgesloten. Straks komt daar grootschalige opwek bij. Dit kan betekenen dat bewoners de eigen energie steeds vaker niet kwijt kunnen op het netwerk. Burgers mogen geen slachtoffer worden van de krapte op het net. Dit motiveert niet om zonnepanelen aan te schaffen.
Antwoord: Dit onderwerp heeft niet zozeer te maken met dit individuele plan. Het uitzetten van de teruglevering, zoals onlangs is voorgekomen, zal niet vaak gebeuren. Hierin is geen verschil tussen grootverbruiker/ kleinverbruiker. Ook grootverbruikers kunnen in zo'n situatie geen stroom leveren aan het netwerk. Ten aanzien van motivatie: Landelijk wordt dit probleem erkend. Assen heeft gepleit voor het verlengen van de saldering om de motivatie voor aanschaf van zonnepanelen hoog te houden.

Vraag: is inspraak van bewoners mogelijk op de mitigerende maatregelen?

Antwoord: Dit is niet expliciet vastgelegd. Vanavond spreken we af dat we in overleg gaan met de buurt. Dus zodra de nulmeting is afgerond gaan de ontwikkelaars in overleg met de omwonenden.

Vraag: Waar kunnen de zienswijzen over gaan?
Antwoord: zienswijzen kunnen overal over gaan. Iedereen kan een zienswijze indienen en die wordt hoe dan ook beantwoord. Naar aanleiding van zienswijzen wordt een rapport opgesteld. Dit gaat naar de raad toe voor een definitieve verklaring van geen bedenkingen.
Vraag: wat is de planning? Wanneer ligt het park er?
Antwoord: Dit hangt af van de definitieve aansluiting op het netwerk. Zoals het nu lijkt, is dat in 2024. De omwonenden worden hierover geïnformeerd. Er wordt niet gestart voordat de nulmeting is afgerond. Dit is ook zo afgesproken in de anterieure overeenkomst tussen ontwikkelaars en gemeente.

Vraag van een direct omwonende: hoe gaan ze ervoor zorgen dat mijn woongenot niet wordt aangetast? Hij heeft vanuit zijn woning zicht op de zonnepanelen. Hij geeft aan dat dhr. Verloop bij hem is geweest en toezeggingen heeft gedaan. Deze toezeggingen zouden nog niet zijn nagekomen. Hij geeft aan dat hij niet per se tegen is, maar heeft zorgen over schitteringen en geluid door wind.
Antwoord: Dhr. Verloop geeft aan dat de toezeggingen in de toekomst worden nagekomen. Vanuit de woning heeft de bewoner zicht op de zijkant van de panelen, waardoor hij geen hinder zal hebben van schittering van de panelen. De vragen over geluid kunnen nog niet worden beantwoord. Er bestaan geen eisen/ richtlijnen met betrekking tot geluid bij zonneparken. Er is geen onderzoek bekend bij de ontwikkelaar. Het is moeilijk om dit te onderzoeken en te vergelijken omdat dit situationeel afhankelijk is. Bij geluidsoverlast door harde wind, kunnen de zonnepanelen een klein stukje gedraaid worden.

Wethouder Dekker is er niet van overtuigd dat onderzoek naar geluid niet mogelijk is en verwacht dat hier wel informatie over is. Ze legt uit dat de omwonende planschade kan vragen. Ook kan hij een zienswijze in dienen.

De transformatoren komen aan de andere kant te staan (noordkant). Het was de omwonende niet helemaal duidelijk dat dit was naar aanleiding van het gesprek met dhr. Verloop. Wethouder Dekker geeft aan terugkoppeling van dit soort zaken belangrijk is om te voorkomen dat dingen een eigen leven gaan leiden.

Zienswijze termijn loopt af op 7 juni. Op 15 september neemt de raad een besluit over de verklaring van geen bedenkingen wanneer er zienswijzen worden ingediend. Om beroep in te dienen moest je in het verleden altijd een zienswijze hebben ingediend. Dit is gewijzigd omdat geoordeeld is dat dit de toegang tot de rechter teveel beperkt. Je moet wel belanghebbende zijn om beroep in te dienen. Als er geen zienswijzen binnen komen, wordt de omgevingsvergunning is juni verleend. Dan gaat ook de beroepstermijn in.

Tot slot: Het is nog niet bekend wie wethouder Dekker opvolgt.

Gemaakte afspraken:

1. Er moet duidelijkheid komen over de status van het wandelpad.
2. Er wordt uitgezocht wat bekend is over geluid door wind bij zonneparken.
3. De gemeente zoekt uit of de anterieure overeenkomst openbaar gemaakt kan worden.
4. Eventuele mitigerende maatregelen naar aanleiding van het natuuronderzoek worden in principe uitgevoerd.

5. De zandwinvergunning is in 2020 verlengd met 10 jaar. De gemeente gaat bij de provincie na of de zandwinning in 2030 nog eens verlengd kan worden met 10 jaar en of hier afspraken over gemaakt kunnen worden.